

Beautiful City

Yönetmen: Asghar Farhadi

Senaryo: Asghar Farhadi

Oyuncular: Taraneh Alidoosti (Firoozeh), Babak Ansari (A'la), Faramarz Gharibian (Rahmati Abolqasem)

2004 / İran / Farsça / 101'

Kısasa Kısas

Doğumgünlerinde mutlu olmaya alışkınsınız. Peki ya idam edilmenizle aranızda tek engel yaşınızsa doğum gününüz nasıl geçer? Akbar'ın sevgili arkadaşı A'la, Akbar'ı bu "güzel" gününde yalnız bırakmak istemiyor ve ıslahevinde ona sürpriz bir doğum günü partisi hazırlıyor. İşte böyle bir açılışla başlıyor Asghar Farhadi'nin filmi. Dolayısıyla seyircide daha ilk baştan Akbar'a karşı bir acıma duygusu oluşturuyor. Devamında, A'la da idamı engellenin yolunu arıyor. Daha sonra Akbar'ın suçunun cinayet işlemek olduğunu öğreniyoruz ve bu anda her ne kadar Akbar'ın kötü bir çocuk olmadığını ve ıslahevindeki iki yılda iyi yönde davranışlar gösterdiğini bilsek de beynimiz bulanıyor. Film, ölen kızın babasının perişan halini gördükten sonra çatışmayı kucagımıza bırakıyor ve bizleri bir vicdan muhasebesi yapmaya zorluyor. Adalet kavramı film boyunca sorgulanıyor. Olay ortada: 16 yaşında bir genç, sevdiği kız başka biriyle evlenmesin diye hem kendini hem kızı öldürmeye karar verir ve kızı öldürür. Bu durumda hüküm verecek kişi babadır ve görünüşe göre kısasa kısas istemektedir. Kızın babası, Rahmati Abolqasem, ayrıca ilgi çeken bir karakter. Kızının ölümüyle birlikte bir daha çıkmamak üzere yasa bürünmüş, ancak acısı zamanla nefrete dönüşmüş gibi gözüküyor ve film boyunca babanın gerçek duygularını bir türlü anlayamıyoruz, Abolqasem bizi patlama noktasından mahrum bırakıyor ve kendisinin tam olarak ne hissettiğini anlamamıza engel oluyor. Üzerine bir de hikaye A'la'nın tarafından anlatıldığı için seyirci de ister istemez kendini babayı kısastan vazgeçirmeye çalışırken buluyor. Nitekim, A'la oldukça sempatik bir karakter olarak sunuluyor; zaman zaman kendini arkadaşının hayatı için fedakarlıklar yapan bir kahraman olarak sunarken görüyoruz onu. Ancak seyirci bir taraftan da elini vicdanına koymak ve olayın kendi kızının başına geldiğini düşünmek durumunda. Tıpkı ıslahevindeki memurun A'la'ya öğütlediği gibi: Başkasının durumuyla ilgili hüküm vermeye gelince her şey kolay.

Ve Aşk Da

Film adalet kavramını sorgulayadursun bir anda sahneye aşk giriyor ve bir vicdan muhasebesi de bu noktada beliriyor. A'la sevdiği kadını unutup, ailenin engelli kızıyla evlenirse, Akbar serbest kalır; böylece pratikte her şey yoluna girer. Peki A'la bunu yapmaya razı mıdır ve bunu yalnızca Akbar ölmesin diye yapabilecek midir? Belki A'la Akbar'ı bir kenara bırakabilir ama ya Firoozeh buna razı olur mu? Bu sorular bir nevi cevapsız kalıyor film sona erdiğinde ve akla bir kere daha ıslahevindeki memurun öğüdü geliyor. Film bittiğinde bu zamana kadar alınan kritik kararları sorgulamamak elde değil. Zira filmi kendinize yabancılaştırıyorsunuz, kapatıp geçemiyorsunuz, filmin kaygısı da bu gibi. Asla kendinizi karakterin yerine koyup tabi ki şöyle yapardım diyememek filmi bir çok filmden ayırıyor. Yani filmde taraf tutmak neredeyse imkansız; iyi adam - kötü adam ayırımını yapmak çok zor. Çünkü hayatta hiç bir şey görüldüğü kadar kolay yaşanmıyor. Örneğin; kızınızı öldüren insana karşı şefkatli olamayabilirsiniz, arkadaşınız için büyük fedakarlıklar yapmaya hazır olsanız bile önünüzde engeller çıkabilir ve bu engellerden biri siz olabilirsiniz (A'la'nın Akbar'ın kardeşine aşık olması gibi). Film gerçekçiliğini hayatın aslında böyle bir şey olduğunu göstermesinden alıyor. Kısaca film bize hayatın kendisini öyle bir yaşatıyor ki tıpkı gerçek hayattaki gibi bir türlü karar veremiyoruz. Veya gerçek hayatta yaptığımız pat diye sonuca varmanın yanlışlığını ya da doğruluğunu bizlere sorguluyor. Bu da filmin mesajsızlığını getiriyor.

Elif Gökçe